

λίας. Ἀκόμη καὶ θάνατος περιεμένετο ἀπὸ τὰς πληγὰς τῶν φαρμακερῶν ἀραχνῶν, ἢ, εἰς εὐμενεστέρας περιστάσεις, οἱ πάσχοντες κατετέθηκαν ἐν ἀθύρῳ ἀπαυδήσει. Ὁ αὐλὸς μόνον ἢ ἡ κιθάρα παρεῖχεν ἀνακούφισιν· εἰς τὸν ἦχον αὐτῶν οἱ δεδηγμένοι ἤνοιγον τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἤρχιζον νὰ χορεύωσι, κατὰ πρῶτον μὲν ἀκολουθοῦντες τὸ βραδὺ κίνημα τῆς μουσικῆς, ἔπειτα δὲ ταχύνοντες μὲ τὴν πλέον ἐμπαθῆ ζωηρότητα, καὶ ὅσον ὁ σκοπὸς ἐπὶ τὸ γοργότερον μετεβάλλετο. Ὁ ἀγροῖκος ἐγίνετο χαρίεις, διότι καὶ ἡ φυσικὴ σκαϊότης παρεχώρει ἐνώπιον τοῦ ἡθικοῦ τούτου ἐρεθισμοῦ. Πόλεις καὶ κῶμαι ἀντήχουν ἀπὸ τὴν φλογέραν καὶ τὸ Τουρκικὸν τύμπανον, καὶ πανταχοῦ ἐβλεπέ τις ταραντάτους, ἦτοι δεδηγμένους ὑπὸ τῆς Ταραντούλας, τῶν ὁποίων μόνη θεραπεία ἦσαν τὰ ὄργανα ταῦτα. Ἀλέξανδρος ὁ ἀπ' Ἀλεξάνδρου ἶδε νεανίσκον εἰς παροξυσμὸν τῆς ἀσθενείας. “Πρόθυμος καὶ χάσκων ἤκροάζετο τὸν ἦχον τυμπάνου τινὸς, καὶ τὰ χαρίεντα κινήματά του βαθμηδὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐσφοδρύνοντο, ἕως οὗ ὁ χορὸς αὐτοῦ μετετρέπη εἰς μανιώδη πηδήματα, τὴν μεγίστην ἐνέργειαν ὅλης αὐτοῦ τῆς δυνάμεως ἀπαιτοῦντα. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑπὲρ φύσιν σχεδὸν τούτων νοσητικῶν καὶ σωματικῶν ἀγώνων ἡ μουσικὴ ἔπαυσεν αἰφνιδίως, καὶ πάραυτα ἔπεσεν ἀνίσχυρος καταγῆς, ἔπου ἔκειτο ἀναίσθητος καὶ ἡρεμῶν, ἕως οὗ τὰ μαγικά της ἀποτελέσματα πάλιν ἐξήγειραν αὐτὸν εἰς ἀνανέωσιν τῶν ἐμπαθῶν αὐτοῦ παραστάσεων.”

Τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐδόξαζον γενικῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅτι, ἂν καὶ τὸ φάρμακον τῆς Ταραντούλας ἐξεβάλλετο διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ χοροῦ, μ' ὅλον τοῦτο, ἂν ἔμενε τὸ ἐλάχιστον ἴχνος, πάλιν ἐγεννᾶτο ἡ ἀσθενεία, καὶ ἡ παντελής αὐτοῦ ἀποβολὴ σπανίως ἠλπιζέτο· ὥστε οἱ Ταραντάτοι ἐξήτουν ἀνακούφισιν μᾶλλον παρὰ θεραπείαν, καὶ, ὡς οἱ χορευταὶ τοῦ ἀγ. Βίτου, ἀνυπομόνως περιέμενον τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἐνιαυσίου ἐορτῆς των.

Μεταξὺ ἄλλων ιδιοτροπιῶν, εἶχον τινὲς ἀπὸ τοὺς πάσχοντας ὁρμητικὴν κλίσιν πρὸς ἰδιαίτερα χρώματα· τὸ κόκκινον, ὅσον ἐφαίνετο βδελυρὸν εἰς τοὺς χορευτάς τοῦ ἀγ. Βίτου, τόσον ὑπερήρεσκεν εἰς τοὺς Ταραντάτους· ἄλλοι ἐπροτίμων τὸ μέλαν ἢ κίτρινον. “Ὅτε δ' ὁ πάσχων ἐβλεπε τὸ ποθοῦμενον χρῶμα, ὥρμοῦσε πρὸς αὐτὸ μ' ἐραστοῦ προθυμίαν, καὶ κατέτρωγε τὸ χειρόμακτρον, ἢ ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν ἦτο, μὲ φιλήματα καὶ μὲ δάκρυα.

Ὁ Καρδινάλιος Καϊετάνος ὑπῆγγε ποτε νὰ ἴδῃ Καπουκινὸν τινα χορεύοντα εἰς ἓν ἀπὸ τὰ ἐν Ταραντῷ μοναστήρια. “Ὅτε ὁμως ἶδεν ὁ καλόγηρος τὸ πορφυρὸν ἱμάτιον τοῦ Καρδινάλιου, τόσον ἠρωτεύθη μὲ τὸ πολυτελὲς χρῶμα, ὥστε οὐδ' ἡ ταραντέλλα* τὴν ὁποίαν ἐχόρευε δὲν ἤρκει πλέον νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

Μὴ λαβὼν δὲ πάραυτα τὸ ποθοῦμενον, ἔπεσεν εἰς λειποθυμίαν, ἐξ ἧς συνῆλθε μόνον ἀφοῦ τὸν ἔδωκεν ὁ Καρδινάλιος τὸ πορφυρὸν αὐτοῦ περιτραχήλιον.

Ἄλλο σύμπτωμα ἦτον ὁ τῆς θαλάσσης ὑπερβολικὸς πόθος. Τινὲς, ὑπὸ ἀκαθέκτου ὁρμῆς φερόμενοι, ἐπιπτον εἰς τὰ γαλανά κύματα, ἐνῶ ἄλλοι εὐχαριστοῦντο μὲ δεξαμενάς πλήρεις ὕδατος, καὶ ὑπὸ ἐνύδρων φυτῶν περικυκλωμένας, εἰς τὰς ὁποίας ἔλουν τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς βραχίονας. Ἀλλὰ τὸ πρῶτιστον θεραπευτικὸν ἦτον ἡ μουσικὴ. Πολλοὶ δεδηγμένοι ὑπὸ τῆς Ταραντούλας ἐν ἀθλιότητι ἀπέθνησκον, διότι δὲν ἐπαίζετο εἰς αὐτοὺς ἡ Ταραντέλλα. Ἐμποροῦμεν δὲ νὰ σημειώσωμεν ὅτι καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ὡς μανθάνομεν παρὰ τοῦ Πλινίου καὶ Κοιλίου Αὐρηλιανοῦ, ἐξήτουν διὰ τῆς μελωδίας τοῦ αὐλοῦ νὰ κατευνάσῃ τὴν ἀλγηδὸν τῆς νόσου ἰσχυιάδος καὶ τοὺς παροξυσμοὺς τῆς μανίας· καὶ, τὸ πολὺ ὁμοίωτον τοῦ προκειμένου, διὰ τῆς μουσικῆς ἐξήτουν νὰ προλάβωσι τοῦ δήγματος τῆς ἐχίδνης τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα.

Ἰατροὶ τινες, ἐν Μεσσαπία συγγράψας καταρχὰς τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ἀναφέρει ὅτι ὑπῆρχον τινὲς τὸν Ταραντισμὸν νομίζοντες ἀπλῶς μελαγχολίαν ἐκ τῆς φαντασίας ἐξαρτωμένην. Μερικοὶ ὁμως αὐτῶν ἐπλήρωσαν ἀκριβὰ διὰ τὴν ἀπιστίαν των. Οὕτω, ἐπίσκοπός τις ἀφῆσας, πρὸς ἀστεϊσμὸν, νὰ τὸν δαγκάσῃ Ταραντούλα, δὲν εὗρκε καμμίαν θεραπείαν, ἕως οὗ ἐχόρευεν ὡς οἱ ἄλλοι Ταραντάτοι. Τινὲς τῶν ἐκ τοῦ κλήρου, οἱ ὁποῖοι ἐνόμιζον τὸ ἱατρικὸν ἀνάξιον τῆς σεμνότητος τοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος, καὶ οἱ ὁποῖοι ἤθελον, εἰ δυνατόν, ἀποφύγειν τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, ἠναγκάζοντο μετὰ ὀχληρὰν ἀναβολὴν νὰ προσδράμωσιν εἰς τὸν ἀναπόφευκτον χορόν. Ὑστερικαὶ γυναῖκες περιπλέον ἠνόνοντο μετὰ τοῦ πλήθους καὶ συνεχόρευον, χωρὶς νὰ δηχθῶσιν ὑπὸ τῆς Ταραντούλας· καὶ πλάνοι προσέτι δὲν ἔλειπον. Παρήκμασε δὲ ὁ Ταραντισμὸς προοδευούσης τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος, καὶ τὴν σήμερον ἀναφαίνεται εἰς ὀλίγα μόνον ἄτομα, καὶ ἐκ μακρῶν διαλειμμάτων.

Ἐπὶ τέλους, δύσκολον εἶναι ν' ἀποφασίσῃ τις ἐὰν πρέπη νὰ θεωρῶμεν τὴν Χορομανίαν ἀπλῶς ὡς διδακτικὸν κεφάλαιον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν, ὡς δεσμὸν τινα μεταξὺ ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων πράξεων, ἢ ἐὰν δὲν πρέπη μᾶλλον νὰ στοχαζώμεθα αὐτὴν ὡς τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ ὕλικου ἔνωσιν—ἀμυδράν τινα λάμψιν ἐκ τοῦ ἀγνώστου κόσμου τῶν ψυχικῶν φαινομένων.

Ὅποταν—ἔλεγεν ὁ μέγας Ἰώαννης—ἴδω κατὰ τύχην ἐνθιπὶόν μου νεάνιδας εἰς τὸ βάπτειν ἐνησχολημένας, μὲ φαίνεται ὅτι παρέρχομαι εἰς σχολεῖον ἀρετῆς· καὶ μολοντί ὀλίγην ἔχω ἱκανότητα νὰ κρίνω τὰ γυναικεῖα ἐργόχειρα, τὰ θεωρῶ μ' ὅλον τοῦτο μετ' ἄκρας εὐχαριστήσεως, στοχαζόμενος ὅτι δι' αὐτῶν αἱ νέαι προφυλάττονται ἀπὸ τὰς χειρότερας παγίδας τῆς ψυχῆς, οἷον, τὴν ὁκνηροίαν, καὶ τὰ παρακολουθοῦντα πάθη, φαντασίας, χιμαίρας, φόβους, λύπας, καὶ ἐπιθυμίας.

*Ταραντέλλα ὀνομαζόντο οἱ σκοποὶ τῆς μουσικῆς οἱ ἐξαπότηδες διὰ τοὺς Ταραντάτους συντεθειμένοι.